

MINISTERUL ADMINISTRAȚIEI ȘI INTERNELOR

Agencia Națională a Funcționarilor Publici

Operator de date cu caracter personal, înregistrat la Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal sub nr. 5129

Formarea și perfecționarea profesională a funcționarilor publici în Franța

În Franța, școli prestigioase oferă cadrul de pregătire a personalului pentru administrația publică, posibilitatea formării și perfecționării profesionale, cum ar fi: **Școala Națională pentru Administrație (ENA)**, **Institutul Regional de Administrație (IRA)**, **Centrul Național al Funcției Publice Teritoriale (CNFPT)**,

1. Școala Națională pentru Administrație – L' École nationale d'administration (ENA)

ENA este cea mai prestigioasă dintre „marile școli” cu profil politic, administrativ și economic din Franța, absolvenții săi ocupând prin tradiție posturile-cheie în administrația publică franceză și a altor țări francofone.

Creată de către generalul de Gaulle, în octombrie 1945, ENA are ca și principii fondatoare extinderea accesul la cel mai înalt nivel executiv de servicii guvernamentale, precum și **furnizarea de formare profesională pentru înalții funcționari publici** (*Consiliul de Stat, Curtea de Conturi, Inspekția Finanțelor, Corpul prefectural, Corpul Diplomatic sau Consular*).

Misiunea sa principală este de a recruta persoane care se vor dezvolta în cadrul administrației, conferind etica serviciului public, pe baza valorilor de responsabilitate, neutralitate, imparțialitate și performanță.

1.1. Organizare

ENA are două locații:

- sediul central este în **Strasbourg**, aproape de multe organizații europene.
- o sucursală în **Paris**, în imediata apropiere a agențiilor central guvernamentale și ambassade

Domnul Boucault Bernard - absolvent al ENA - promoția 1975- este director al *Școlii Naționale pentru Administrație* începând din august 2007.

Aproximativ 220 de oameni lucrează la ENA, fie ca parte a cadrelor didactice fie în serviciile sale administrative, tehnice sau de sprijin: Personal administrativ, cercetători, arhiviști, consilierii pedagogici, personalul din depozit, tehnicieni audiovizuali toți lucrează împreună

pentru a se asigura că școala funcționează la capacitate maximă. ENA are un personal didactic permanent, specializat în limba franceză ca limbă străină și în sport.

Centrul pentru Studii Europene de la Strasbourg (CEES) este o parte din ENA din 1 ianuarie 2005, păstrând în același timp statutul său ca un centru de expertiză și autonomia operațională.

Activitățile ENA de la Paris cuprind acum numai diviziunea internațională, relațiile și ciclurile scurte de formare (de la 2 zile la 2 luni) pentru persoanele fizice din Franța și din străinătate.

1.2. Domeniile de expertiză ENA:

- ENA deține un curriculum de bază pentru formarea inițială pentru înalții funcționari publici, din Franța și din străinătate;
- Programe de formare continuă și perfecționare profesională pentru funcționarii francezi și străini, prin cursuri de formare pe termen scurt și lung;
- Relații bilaterale europene și internaționale în domeniile de guvernare publică și administrație publică;
- Formare în problemele europene și pregătirea pentru examene competitive pentru instituțiile Uniunii Europene.

1.3. Programe de formare

- **formare pe termen scurt** (2 - 4 săptămâni de cursuri intensive pe teme de specialitate desfășurate în principal în Paris),
- **cursuri internaționale scurte specializate în administrația publică (CISAP)**,
Avem exemplul participanților la Programul de Formare Specializată destinat înalților funcționari publici din România care primeau prin intermediul Institutului Național de Administrație (INA), în colaborare cu Ambasada Republicii Franceze din România, certificate de Excelență oferite de Școala Națională de Administrație din Franța (ENA).

- **instruire pe termen lung (7, 9 și 17 luni), studii generale sau de specialitate, în Strasbourg**

Școala oferă o varietate de programe pentru studenții străini - inclusiv tinerilor care urmează încă studii. Unul dintre principiile fondatoare ale acestor cicluri internaționale create de ENA este de a stimula schimbul de experiență prin alternarea activității didactice cu cea de la locul de muncă.

- **ciclu lung internațional (CIL) – 16 luni, ciclu scurt internațional (CIC)- 9 luni și ciclu internațional de administrație publică (CIAP) – 7 luni.**
- Programe de master: **Master european de guvernare și administrație (MEGA), Master management public, Master managementul riscurilor în administrația locală.**

ENA oferă studenților săi formare dintr-o dublă perspectivă:

- **expertiză** în toate domeniile esențiale ale vieții publice, folosind o abordare amplă, și incluzând cursuri în domeniile:
 - drept, finanțe publice, economie aplicată, probleme europene și internaționale, gestionarea politicii publice și de e-government;

- **management public:** managementul resurselor, managementul proiectelor , monitorizarea și evaluarea performanței colective, managementul resurselor umane, într-un mediu în continuă schimbare.

1.4. Cooperarea internațională

În cadrul decretului 2002-49 se vizează formalizarea misiunii de cooperare internațională dedicată Scolii Naționale de Administrație din Franța. Relația dintre ENA cu Africa s-a transformat pe de o parte, pentru continuarea și reînnoirea relațiilor tradiționale, create de fostele IIAP cu țările francofone, pe de altă parte, pentru dezvoltarea parteneriatelor cu țările vorbitoare de limba engleză.

ENA răspunde cererilor de formare în multe domenii ale acțiunii publice cum ar fi gestionarea în serviciul public, gestionarea bugetului de stat, gestionarea resurselor umane. ENA este de asemenea invitată să elaboreze programa de formare, și de a răspunde la cererile de expertiză administrativă. În acest sens, ENA susține cu tarie un ambițios proiect de creare a unei școli naționale de administrație în Etiopia susținută financiar de către înființarea în 2010, a unui Fond de Solidaritate a Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene. În America de Nord, ENA a dezvoltat relații cu IFP privind înființarea unei conduceri comune pentru înalți oficiali, acțiune ce vizează Canada vorbitoare de limbă franceză, și Franța. Brazilia este un alt partener în zona, cu aceasta ocazie ENA a participat la celebrarea Anului Franței în Brazilia prin organizarea unui simpozion comun pe tema "Profesionalizarea și consolidarea serviciului public într-un context de reforme privind Politicile Publice". În ceea ce privește volumul de informații, activități și varietatea parteneriatelor de finanțare, China rămâne principalul partener în cadrul ENA. Cooperarea Scolii Naționale cu China este marcată de dorința de a dezvolta parteneriate la nivel local.

Provincii precum Huba și Jiangsu au fost incluse în cadrul acestui program de dezvoltare locală. În ceea ce privește cooperarea la nivel european, aceasta este foarte diversificată. Contacte regulate au fost dezvoltate și cu țările din sud-estul Europei pentru consolidarea capacității administrative privind aderarea la Uniunea Europeană, în special cu țările din Balcani (Serbia, Albania, Kosovo, Bosnia și Herțegovina) dar, de asemenea, cu Turcia și Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei. Dedicat pentru castigatorii concursului de admitere, formarea profesională inițială la IRA Lyon implică participarea activă a tinerilor. Această acțiune este realizată de către funcționarii aleși pentru experiența și capacitatea lor de a transmite cultura lor și competențele administrative.

2. *Institutele Regionale de Administrație (IRA)*

Încă de la începuturile lor în 1966, institutele regionale de administrație au transformat peisajul de formare în Franța. Proiectat inițial pentru a compensa lipsa de formare profesională ele au continuat să adapteze formarea acestora în conformitate cu diferitele politici publice și modernizarea necesară a statului.

IRA și-a extins abilitățile și a rămas credincioasă scopului inițial: pregătirea de noi viitori lideri, pentru exercitarea funcțiilor de proiectare, management și leadership în serviciile centrale și descentralizate de stat, dar, și de asemenea, pentru a consolida o valoare de bază: sensul de serviciu public.

2.1. Organizare

În Franța, există **cinci institute regionale de administrație în Lyon, Bastia, Lille, Metz și Nantes.**

Misiunile și organizarea lor sunt definite prin Decretul 84-588 din 1984 care a fost modificat cu privire la institutele regionale de administrație și prin decretul din 2007 privind formarea și organizarea de școlarizare în institute regionale de directori.

Supravegherea IRA se exercită prin Direcția Generală de Administrație și Funcție Publică (DGAFP).

2.2. Obiectivele IRA sunt:

a) Asigurarea calității de formare inițială –Institutul oferă cursuri de formare, post-universitare și pentru manageri, astfel încât aceștia să poată să lucreze în diverse domenii .

b) Satisfacerea nevoilor de formare profesională .

2.3. Programe de formare

Numitorul comun al tuturor acțiunilor și programelor IRA este conceptul de serviciu public, consacărând un angajament real în apărarea imaginii serviciilor publice de ansamblu, în conformitate cu diferite funcții și identități.

Angajamentul IRA în este bazat pe trei valori fundamentale:

- Calitatea serviciilor, împărtășită și de cadrele didactice și conducerea întregului Institut și care se aplică pentru studenți în calitate de funcționari stagiați.
- Abilități interpersonale, în dialog cu studenții săi și a disciplinelor predate în menținerea unui echilibru între dobândirea de cunoștințe tehnice și de management al invatarii.
- Spirit de răspundere, în rigoarea de care este nevoie pentru formare.

IRA oferă programe de formare **funcționarilor publici din administrația publică locală**, pentru toate activitățile pe care le angajează sensul de funcție publică.

IRA este implicată activ în formarea funcționarilor de pe tot parcursul carierei lor, ajutându-i să dobândească competențe de bază sau de adaptare în contextul de modernizare al managementului public.

Un centru IRA oferă în medie 200 de cursuri pe an, reprezentând mai mult de 500 de zile de formare continuă și aproape 3.500 de participanți pregătiți în fiecare an.

2.4. Cooperare internațională

Cooperarea administrativă internațională este unul dintre obiectivele institutelor regionale. Această cooperare vizează trei tipuri de acțiuni: delegare de funcționari, trimiterea experților în străinătate, primirea cercetătorilor stagiați.

3. Centrul National al Funcției Publice Teritoriale (CNFPT)

Înainte de reforma serviciului public, care a început în 1983, s-a numit Centrul de Instruire a Personalului instituit prin legile municipale din 13 iulie 1972.

Legea nr 84/53 din 1984 privind stabilirea statutului general al funcționarilor publici locali a stabilit principiul de gestionare a acestor funcționari de către centre de gestionare, și a stabilit trei niveluri diferite pentru centre, și anume: centre naționale, regionale și județene .

Și Legea nr 84/594 privind formarea profesională a serviciului public local prevedea crearea unui centru național de instruire pentru serviciul public local, precum și centre regionale de formare profesională.

În cele din urmă, Guvernul francez a votat în 1987 o nouă lege (Legea nr 87/529 din 1987), care abandonează ideea a două instituții distincte publice naționale în favoarea unui **centru național unic al funcției publice teritoriale.**

Atribuțiile **Centrului National al Funcției Publice Teritoriale - CNFPT** sunt reglementate prin **Decretul 87/811 din 1987.** Legea nr 209/ 2007 a transferat gestionarea centrelor și unele sarcini atribuite anterior către CNFPT.

3.1. Organizare

Centrul National al Funcției Publice Teritoriale (CNFPT) are atribuții administrative, de consiliere, de recrutare și formare profesională **pentru funcționarii publici din administrația publică locală teritorială.**

Acesta este administrat de **un consiliu** format din 34 de membri : 17 funcționari aleși și 17 funcționari simpli. Oficialii aleși, reprezintă cele 12 municipalități, cele 3 departamente și cele 2 regiuni. Reprezentanții funcționarilor publici locali sunt numiți de către sindicate.

Președintele CNFPT este ales de către consiliul de administrație din rândul oficialilor aleși. Acesta este în prezent domnul **François Deluga**, ales din 15 aprilie 2009. El este asistat de doi vicepreședinți, un reprezentant ales și un oficial din teritoriu.

Un comitet director este responsabil de elaborarea de programe de formare CNFPT. Este compus din 10 aleși locali și 1005 personalități cu jurisdicție asupra educației adulților.

CNFPT are, de asemenea birouri regionale sau interdepartamentale. Este în principal finanțat de către autoritățile locale, cei care plătesc o taxă pentru fiecare persoană pe care o angajează, și contul pentru 1% din fondul de salarii. Resursele de buget pot include, de asemenea, și subvenții. Pentru deciziile de natură financiară, numai demnitarii aleși pot vota.

3.2. Programe de formare

CNFPT organizează concursuri de recrutare pentru funcționarii publici și oferă sprijin pentru funcționarii care temporar nu au un loc de muncă.

Formarea profesională pentru funcționari se realizează în special prin intermediul Institutului Național de Studii Teritoriale .

CNFPT oferă cu precădere programe de formare și perfecționare profesională de scurtă durată.

Din 1991, CNFPT a înființat un "*observator al ocupării forței de muncă, meserii și competențe*", pentru a monitoriza și a anticipa schimbările în funcția publică teritorială, în special în contextul mișcării de descentralizare.